

بررسی عوامل موثر بر ترک تحصیل دانش آموزان اول راهنمایی روستاهای شهر میرجاوه از دیدگاه معلمان منطقه

علی فرنام^۱، موسی ریگی کوه^۲، نسرين جنگی زهی شستان^۳

نویسنده مسئول:

علی فرنام

چکیده

مقاله حاضر به بررسی عوامل موثر بر ترک تحصیل دانش آموزان اول راهنمایی روستاهای شهر میرجاوه واقع در استان سیستان و بلوچستان پرداخته است. روش تحقیق از نوع توصیفی - پیمایشی است ، جامعه آماری حدود ۷۰ نفر از معلمان منطقه میباشد. نمونه گیری به صورت تصادفی سیستماتیک و حجم نمونه نیز با توجه به جدول مورگان ۵۰ نفر در نظر گرفته شده است. از آمار توصیفی و استنباطی جهت تجزیه و تحلیل داده ها که با پرسشنامه محقق ساخته با پایایی ۰/۸۵ استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان میدهد که نتایج آزمون خي دوکای اسکوير نشان میدهد نیاز به کار در مزرعه یا بیرون در رتبه اول بر ترک تحصیل دانش آموزان داشته است. به ترتیب فقدان یا محرومیت از پدر ، بیسوادى یا کم سوادى والدین ، فاصله زیاد خانه تا مدرسه ، نامتناسب بودن شرایط و قوانین آموزشگاه ، مردود شدن و عدم شرکت در امتحانات و روش تدریس معلمان ، تبعیض قایل شدن ، فقر و عدم توان مالی خانواده ، عدم درک مشکلات شخصی دانش آموز توسط معلم ، فقدان و محرومیت از مادر ، بر ترک تحصیل دانش آموزان منطقه میر جاوه تاثیر گذار بوده است.

مقدمه

همه ساله تعداد زیادی از دانش آموخته گان در کشورهای مختلف جهان با پدیده ای به نام شکست تحصیلی مواجه اند که زبان های هنگفت اقتصادی به دلیل تکرار پایه با صرف هزینه های مجدد بر دانش آموختگان یا ترک تحصیل انجام می پذیرد. شکست علاوه بر آثار اقتصادی در شکل ملی تأثیر ناگوار بر سلامت دانش آموزان داشته و نگرانی بسیاری برای خانواده ها به دنبال دارد و همه ساله مقدار زیادی از توان اقتصادی روحی فکری و زمانی معلمان دانش آموزان و اولیاء و مسئولان آموزش و پرورش و جامعه بیهوده صرف می شود افت تحصیلی و ترک تحصیل از معضلات نظام آموزشی ایران و بسیاری از کشورهای دیگر است، زیرا هر ساله مقدار زیادی از توان اقتصادی، روحی، فکری و زمانی معلمان، دانش آموزان و اولیاء و مسئولان آموزش و پرورش و بالاخره جامعه، بیهوده صرف می شود. در این فرایند تنها دانش آموز شکست نمی خورد بلکه عناصر دیگری که تشکیل دهنده سیستم آموزشی هستند دچار شکست شده اند. به گفته «شات» در این ارتباط، دانش آموز، معلم، مدرسه، پدر و مادر و اجتماع شکست خورده اند (منادی، ۱۳۷۲ ص ۶۴) افت تحصیلی را می توان بزرگترین افت در تعلیم و تربیت و نظام آموزشی دانست. چون این امر ضربه سختی بر پیکر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر کشوری است و در آموزش و پرورش کشورها نیز سرچشمه بسیاری از نارسایی ها است (امینی فر، ۱۳۶۷ ص ۱۱).

شناخت علل ترک تحصیل مانند دیگر مسائل پیشرفت تحصیلی، به دلیل اینکه متأثر از عوامل ریشه ای چون خود دانش آموز، مدرسه، جامعه و خانواده ای که در آن زندگی میکند، جزو مسائل دشوار به حساب می آید. نظر محققان علل و عوامل ترک تحصیل را از دو جهت می توان بررسی کرد:

الف) عوامل درون سازمانی: که عوامل داخلی مربوط به نظام آموزشی هستند.

ب) عوامل برون سازمانی: که عوامل مربوط به اجتماع، خانواده، فرد و ... می باشند.

عوامل درون سازمانی را باید در مدرسه جستجو کرد که در این بین، نوع برخورد اولیاء مدرسه (مدیر، معاونین، معلم)، توان علمی و روش تدریس معلم، محتوی و حجم کتب درسی، میزان علاقه مندی دانش آموزان به تحصیل و مدرسه عدم امنیت دانش آموزان در مدرسه، ضعف درسی و عدم موفقیت تحصیلی از مهمترین عوامل هستند.

زمانی که یک دانش آموز ترک تحصیل می کند اثرات زیانباری می تواند به همراه داشته باشد. چون در این حالت ارتباط فرد با نظام آموزشی رسمی کاملاً قطع می شود و میزان مشارکت های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی افراد در جامعه کاهش می یابد، بهره وری اقتصادی نزول می کند، با بروز انواع جرایم و صرف هزینه جهت مهار آنها مقدار زیادی از منابع اقتصادی جامعه اتلاف می شود، مشاغل کاذب توسعه می یابد و سرکشی جوانان موجب بروز ناامنی ها میگردد. گسترش روز افزون دانش آموزان ترک تحصیل کرده یا افت تحصیلی که بودجه آموزش و پرورش را به خود اختصاص داده و از طرفی فشارهای ناشی از آن بر دولت، بررسی این موضوع را از جهت اقتصادی حایز اهمیت کرده است.

عوامل برون مدرسه ای یا برون سازمانی را باید در اجتماع و خانواده جستجو کرد. میزان درآمد خانواده ها، شغل والدین، میزان تحصیلات والدین، تعداد اعضای خانواده، فضا و امکانات خانه، امنیت دانش آموزان در خانه، نوع برخورد والدین از مهمترین عوامل هستند. از طرف دیگر در دوره راهنمایی نسبت به دوره های ابتدایی و متوسطه افت تحصیلی بیشتری وجود دارد و این موضوع بدین علت است که دانش آموزان باید دروس متنوع را نسبت به دوره ابتدایی بگذارند. همچنین می توان به بحران بلوغ و مشکلات آن که در این دوره اتفاق می افتد، نسبت داد. لذا این تحقیق برآن است تا با کشف عوامل موثر بر ترک تحصیل دانش آموزان میرجاوه، به برنامه ریزان و سیاستگذاران آموزشی برای تدوین برنامه های بهتری کارا تر و شناسایی عوامل موثر بر ترک تحصیل دانش آموزان منطقه، کمک نماید.

۱-۱- اهداف تحقیق

۱- بررسی نقش عوامل آموزشی در ترک تحصیل دانش آموزان پسر روستایی مقطع راهنمایی شهر میر جاوه از دیدگاه معلمان

۲- بررسی نقش عوامل خانوادگی در ترک تحصیل دانش آموزان روستایی پسر مقطع راهنمایی شهر میر جاوه از دیدگاه معلمان

۱-۲- سوالات تحقیق

۱- میزان تاثیر عوامل آموزشی در ترک تحصیل دانش آموزان روستایی میر جاوه چقدر است ؟

۲- میزان تاثیر عوامل خانوادگی در ترک تحصیل دانش آموزان پس روستایی میر جاوه چقدر است ؟

۳- میزان تاثیر کدام عامل بر ترک تحصیل دانش آموزان بیشتر است؟

۱-۲- پیشینه تحقیق

۱-۲-۱- موقعیت جغرافیایی شهر میر جاوه

میر جاوه یکی از شهرهای کوچک استان سیستان و بلوچستان - ایران در ۷۵ کیلومتری جنوب شرقی شهرستان زاهدان واقع است. این شهر از شرق به دهستان ریگ ملک و کشور پاکستان از جنوب به دهستان لادیز - تمین و کوه تفتان منتهی می شود. آب و هوای آن گرم و خشک و بارش باران بسیار اندک است. جمعیت این شهر براساس سرشماری سال ۱۳۸۵ (۲۳۵۰ خانوار) ۱۳۵۹۰ نفر بوده است. ارتفاع آن از سطح دریا ۸۲۹ متر است.

میر جاوه تنها مرز قانونی در جنوب شرق کشور است که رفت و آمد سیاحان خارجی و داخلی از آن صورت می گیرد.

بیشتر مردم آن از طریق مبادله کالا از مرز پاکستان امرار معاش می کنند. در میر جاوه دو دهستان لادیز و ریگ ملک وجود دارد. دهستان لادیز در فاصله ۲۵ کیلومتری در جنوب میر جاوه قرار دارد. لادیز از مراکز مهم کشاورزی در استان و منطقه است و به علت نزدیکی به کوه تفتان دارای آب و هوای مساعد و خاک حاصل خیزی برای کشاورزی است. ریگ ملک نیز در شرق میر جاوه و در نوار مرزی کشور پاکستان است به علت وزش بادهای ماسه های روان زیادی در آن بوجود می آید از این رو آنجا را ریگ ملک نامیده اند. معنی میر جاوه یعنی جای میر (میر به معنی سردار حاکم و سید اصل می باشد) که در اینجا منظور میر بولان ریگی است از تیره نتوزهی که از سران نسل اندر نسل طایفه بزرگ ریگی می باشد.

میر بودن سپهسالار نادر شاه افشار در فتح هندوستان بود که با ترفندی جنگی توانست زمینه فتح هندوستان را فراهم نماید و در پاکستان از او به عنوان یکی از قهرمانان بلوچ یاد می شود و یک آکادمی معروف پزشکی یک خط قطار و تنگه ای معروف به نام وی می باشد. میر بولان ریگی به پاس خدماتش سند سرحد بلوچستان را به دستور نادر شاه افشار از فرمانروایان کرمان دریافت کرد. از مکان های تاریخی آن می توان به ساختمان گمرک و اداره پست، قلعه لادیز، قبرستان هفتاد ملا در روستای تمین اشاره کرد. از جاذبه های گردشگری آن طبیعت سرسبز لادیز و رودخانه دایمی آن که مناظر زیبایی از قبیل آبشار لادیز و غار لادیز را در خود گنجانده است و روستای تمین نیز به علت قرار گرفتن در دامنه کوه تفتان از مناظر طبیعی زیبایی برخوردار است و فصل تابستان میزبان خیل عظیمی از دوستداران طبیعت است را می توان نام برد.

۱-۲-۲- پیشینه تحقیق در جهان

- یونسکو (۱۹۸۴، ترجمه امیری ۱۳۶۹) مهمترین علل ضایعات تحصیلی از جمله ترک تحصیل که در بین کشورهای جهان عمومیت دارد با شرح ذیل بیان نموده است .

۱- فقر مالی ۲- بیسوادی والدین و غفلت آنها از آموزش ۳- سوء تغذیه و ابتلا به بیماریها ۴- سهل الوصول نبودن امکانات و مواد آموزشی ۵- نبودن حداقل امکانات برای تحصیل ۶- بی توجهی جامعه نسبت به فرایند آموزش ۷- بی ارتباط بودن برنامه های مدرسه با نیازهای جامعه ۸- تفاوت های فرهنگی، مذهبی و زبانی در جامعه ۹- بی بهره بودن دانش آموزان از مشاوره و هدایت تحصیلی توسط مشاورین ۹- بی توجهی به تهیه و اصلاح امکانات فیزیکی مدرسه .

هادگس در تحقیقی تحت عنوان حضور نیافتن کودکان در مدرسه که وربرستون انگلیسی انجام داد تعداد ۱۱۰ کودک را که بین سالهای ۱۹۷۲ و ۷۴ به مدرسه مطالعه کرد یافته های او نشان داد که عواملی چون درآمد خانوادگی پائین تر از حد متوسط، کیفیت مسکن، حضور پدر در خانواده و اندازه خانواده از جمله عواملی اند که بر روی نرفتن مدرسه تأثیر میگذارد (پایان نامه کارشناسی ارشد زهرا سلیمی ورزنه)

اکسترم و همکاران^۱ (۱۹۸۹) در پژوهش تحت عنوان چه کسی از دبیرستان ترک تحصیل می کند و چرا به این نتیجه دست یافتند که یکی از عوامل مشخص ترک تحصیل دانش آموزان داشتن خانواده هایی بوده که یک سرپرست بیشتر نداشتند اما به نظر می رسد تأثیر غیبت مادر بیشتر است (محمدرضا اصغری ورزنه)

سالانه ۱۵۰ هزار دانش آموز فرانسوی ترک تحصیل می کنند. به گزارش شبکه خبر به نقل از شبکه پنج تلویزیون فرانسه، یک پنجم از دانش آموزان فرانسوی نیز می گویند متوجه نمی شوند چه چیزی از آنان در کلاس درس خواسته می شود. به همین علت فرانسه امروز را روز مخالفت با شکست تحصیلی اعلام کرده است. ۱۵ درصد از دانش آموزان فرانسوی با مشکلات جدی در خواندن و محاسبه وارد دوره راهنمایی می شوند یکی از علل این وضع سردرگمی برخی از دانش آموزان در انتخاب رشته و علت دیگر نیز ناتوانی برخی از والدین از قشر محروم جامعه به کمک درسی فرزندانشان است. دو سوم از دانش آموزان مدرسه راهنمایی در فرانسه احساس منفی به تحصیل خود در مدرسه دارند.

۱- چه جابه جایی محل اقامت یا تغییر محل سکونت و چه جابه جایی تحصیلی تغییر مدرسه خطر ترک تحصیل را افزایش می دهد (آستن و مک لاناها^۲، ۱۹۹۴)

۲- تحقیقات نشان می دهد اکثر دانش آموزانی که از دبیرستان جدا شده اند حداقل یک بار بار قبل از انصراف جابه جا شده بودند درحالی که اکثر آنهايي که فارغ التحصيل شده بودند این کار را نکرده اند (رامبرگر^۳، ۱۹۹۸)

۳- تحقیقات زیادی نشان داده اند که جنبه علمی ضعیف محرکی قوی برای ترک تحصیل بوده است (لارسن^۴، ۲۰۰۹)

۴- تحقیقات نشان داده است که بنیه علمی اولیه دل مشغولی اولیه به تحصیل در دوره تابستان و راهنمایی به پیش بینی ترک تحصیلی در دبیرستان کمک می کند (رودریک^۵، ۲۰۰۷)

۵- تحقیقات اخیر نشان داده است که مردودی تأثیرات زیادی بر کیفیت تحصیلی می گذارد (الکساندر^۶، ۱۹۹۴)

۶- تمام مطالعات تجربی انجام شده موید این است که مردودی حتی در سطوح پایین تر تحصیلی به طرز محسوسی بر تمایل به ترک تحصیل تأثیر گذار است (گلداسمیت ودانگ^۷، ۲۰۰۹)

۷- تحقیقات نشان داد دانش آموزانی که تنها یک سرپرست دارند یا تحت تکفل پدر یا مادر ناتنی اند بیشتر از دانش آموزانی که دارای دو سرپرست است پدر و مادر واقعی اند ترک تحصیل می کنند.

^۱ Exterm & et al

^۲ Austin and Lana Han Mac

^۳ Rumberger

^۴ Larsen

^۵ Rodrick

^۶ Alexander

^۷ Gold smit & dunge

۸-طبق نظریه سرمایه گذاری، والدین براساس اهداف و محدودیتشان درباره مقدار زمان و منابعی که برای فرزندشان صرف میکنند، تصمیم می گیرند و این مساله می تواند بر تمایل بچه ها به تحصیل و کسب مهارت های علمی آنها تأثیر بگذارد (هاومن، ولف^۱ ۱۹۹۴)

۹-توانایی اجتماعی که منظور از آن رابطه ای است که والدین با فرزندانشان، خانواده های دیگر و مدرسه دارند مستقل از تأثیر سرمایه انسانی -مالی می تواند بر موفقیت تحصیلی تأثیر بگذارد (کلمن^۲، ۱۹۸۸)

۱۰-دانش آموزانی که والدینشان فعالیتهای آنها را تنظیم می کنند از آنان حمایت معنوی می کنند آنها را به تصمیم گیریهای مستقل تشویق می کنند و در مسائلشان خود را درگیر می نماید احتمال ترک تحصیلشان کمتر است. (آستن و مک لاناها^۳ ۱۹۹۱)

- در کشورهایی مثل آمریکا و بعضی کشورهای غربی عواملی مانند مواد مخدر و الکل در ایجاد پدیده ترک تحصیل موثر هستند و در کشورهای آفریقایی عواملی مانند فقر و مرگ و میر و حامله شدن در ترک تحصیل مؤثرند ولی در کشورهای منطقه خاورمیانه بعد از عوامل اقتصادی، عواملی مانند ناکارآمدی نظام آموزشی در ایجاد ترک تحصیل تأثیر دارند.

در گزارش اهداف توسعه هزاره که از اسناد مهم سازمان ملل در سال ۲۰۰۵ است و در بخشهای پیشین نیز قسمتی از آن نقل شد به دلایل ترک تحصیل نیز اشاره شده است :

در این گزارش از بیماری ایدز به عنوان عامل مهم ترک تحصیل دانش آموزان اشاره شده و در مورد آن اعلام خطر شده است . در سال ۱۹۹۹ در جنوب صحرای آفریقا یک میلیون کودک بر اثر بیماری ایدز جان باختند و زمانی که والدین به بیماری ایدز مبتلا می شوند نیز دانش آموزان در خانه می مانند که از آنها مراقبت کنند.

- نتایج تحقیقی که توسط بریت^۴ (۲۰۰۷) انجام شد نشان داد . ۱-بیشتر دانش آموزان هم در مدرسه و هم در خانه احساس انزوا می کردند. ۲-فقدان نظارت والدین و احساس مسوولیت درباره دانش آموزان ۳- بی تفاوتی معلمان مشاورین و مدیران مدرسه درباره این دانش آموزان.

- نتایج تحقیقی که توسط چو^۵ (۲۰۰۸) انجام شده است نشان می دهد. الف) عمده ترین دلایل ترک تحصیل دانش آموزان عبارتند از ۱- شکست تحصیلی ۲-تجربیات منفی با معلمان و مدیر مدرسه ۳-مشکلات شخصی یا تجربیات منفی با سایر دانش آموزان یا محیط مدرسه بود.

- نتایج تحقیقی که توسط رومانیک و بلازر^۶ (۲۰۰۹) انجام شد نشان می دهد.

الف)مهمترین عامل ترک تحصیل فقدان علاقه به مدرسه بود.

ب)خیلی از دانش آموزان ترک تحصیل کننده نشانه های شکست تحصیلی و طبقات پایین اجتماعی اقتصادی را داشتند.

۲-۳-پیشینه تحقیق در کشور

^۱ Haw man & wolf

^۲ Coleman

^۳ Brit

^۴ Cho

^۵ Rumanyk & Blazr

کریم نجمی و محمد حسین نجمی (۱۳۷۴) به بررسی علل ترک تحصیل دانش آموزان سوم راهنمایی در سال تحصیلی (۷۲/۷۳) در شهرستان تویسرکان در استان همدان پرداخته اند.

جامعه آماری آنها دانش آموزان سوم راهنمایی ترک تحصیل کرده بودند . که با روش نمونه گیری خوشه ای نمونه گیری کرده اند. نتایج نشان می دهد که پایین بودن سطح سواد والدین کثرت افراد خانواده، فوت والدین، عدم علاقه به بعضی دروس مشکل در مدرسه و دوستان نالایق از عوامل اصلی ترک تحصیل بودند.

جمشید معتمدیان و خسرو صادق موسوی (۱۳۷۰) به بررسی علل مردودی و ترک تحصیل در پایه های اول ابتدایی و اول راهنمایی کشور پرداخته اند.

جامعه آماری شامل مدیران و معلمان مدارس ابتدایی و راهنمایی بودند.

یافته ها نشان می دهد که عواملی که در ترک تحصیل پایه اول راهنمایی تأثیر دارد عبارتند از فقدان پدر، فقر فرهنگی و تحصیلات خانواده، ضعف معلمان در اداره کلاس، کمبود فضای آموزشی، کمبود فضای آموزشی، افزایش تراکم دانش آموز در کلاس، اعتیاد، طلاق، کثرت فرزندان خانواده، وعدم توجه به تفاوت های فردی.

سعید سلطانی (۱۳۷۵) به بررسی عوامل ترک تحصیل دانش آموزان مدارس راهنمایی پسرانه کبو در آهنگ در استان همدان پرداخته و از روش تحقیق علمی و پس از وقوع استفاده کرده، جامعه آماری ۵۴ نفر که ۳۴ نفر نمونه انتخاب شده و از پرسشنامه استفاده شده نتایج نشان می دهد علت اصلی ترک تحصیل بازار کار و فواید مادی آن بوده .

محمد خیر (۱۳۷۱) در پژوهشی تحت عنوان بررسی علل شکست تحصیلی از دیدگاه معلمان و دانش آموزان بود.

مهمترین عاملی که ذکر شد در درجه اول مسائل خانوادگی اجتماعی و سپس عدم توانایی و کوشش است.

محمد پولادی بر اساس نتایج تحقیقی که با عنوان عوامل مهم افت تحصیلی در دبیرستانهای پسرانه در شهرستان اهواز انجام داد چند عامل را به عنوان عوامل افت تحصیلی بیان کرد.

الف) مسائل مربوط به مدرسه ب) مسائل مربوط به دانش آموزان و والدین پ) مسائل مربوط به آموزش و کتب درسی و سوالات امتحانی ت) مسائل مربوط به وضعیت اقتصادی، اجتماعی خانوادگی

سکینه ابرقویی (۱۳۸۰) بررسی نقش عوامل درون مدرسه ای و برون مدرسه ای در ترک تحصیل دانش آموزان پسر شهرستان خاتم نتایج به شرح ذیل :

الف) شرایط نامناسب مدرسه و کلاس ب) تهدیدها و توبیخ های رسمی و غیر رسمی پ) تنبیه ها و جریمه های مکرر.

فتح اله هاشمزی (۱۳۸۹) در تحقیقی عوارض ترک تحصیل دانش آموزان پسر شهرستان خاش مورد بررسی قرار داد، که عبارتند از بزهکاری، ناسازگاری در خانواده، ناسازگاری در جامعه، گرایش به اعتیاد، نتایجی که در تایید فرضیه ها بدست آمده است. ترک تحصیل همدمکن است در اثر عدم توفیق در امتحان محرومیت از ارتقاء - محدودیت های اقتصادی و اجتماعی است . فقر در خانواده باعث گرایش به کار در حین تحصیل دانش آموزان می شود.

۳-۱- روش تحقیق^۱

روش تحقیق از نوع توصیفی - پیمایشی است . جامعه مورد مطالعه تمامی معلمان مدارس روستایی ابتدایی شهرستان میرجاوه در سال تحصیلی ۹۰-۹۱ که حدود ۷۰ نفر است . برای تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شده است . در انتخاب حجم نمونه ، ۵۰ نفر را

مورد ارزیابی قرار داده شده است . شیوه نمونه گیری هم به صورت تصادفی سیستماتیک انجام گرفته است . به منظور اندازه گیری داده های مربوط به ترک تحصیل پسران روستایی میرجاوه پرسش نامه محقق ساخته ، با ضریب پایایی $0/85$ ، استفاده شد . برای سنجش روایی پرسشنامه از روایی وابسته به محتوا استفاده شد . بدین منظور با مراجعه به متون علمی و نظریه های مربوط به موضوع و سوالات پژوهش ، متن پرسشنامه تنظیم شد و در اختیار افراد متخصص قرار گرفت و پس از انجام اصلاحات روایی محتوا^۱ و صوری^۲ مورد تایید قرار گرفت. برای برآورد پایایی^۳ $0/85$ ، بود که در سطح آلف $a=5\%$ معنی دار است. پس از جمع آوری اطلاعات، داده ها وارد نرم افزار Spss^۴ شد و محاسبات لازم انجام گرفت.

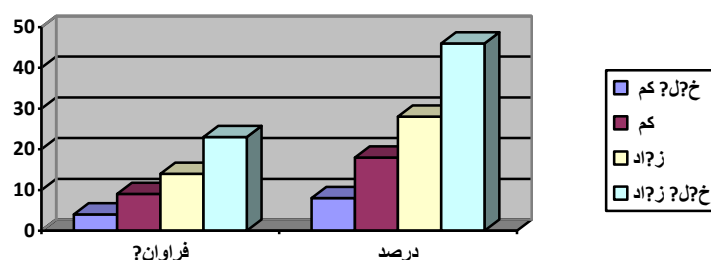
جهت تجزیه و تحلیل داده ها به کمک آمار توصیفی (فراوانی ، درصد ، نمودار ،) انجام گرفته ، برای آزمون سوال های پژوهش از آمار استنباطی خی دو ی تک متغیری استفاده شد .

عوامل آموزشی که مندرج در پرسشنامه با سوال های ۱، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و عوامل خانوادگی مندرج در پرسشنامه با سوال های ۲، ۳، ۴، ۱۲، ۱۳، ۱۴، مورد بررسی قرار گرفته اند.

۱-۴- یافته های تحقیق

۱-۴-۱- سوال اول- فاصله زیاد خانه و مدرسه تا چه حد در ترک تحصیل موثر است؟

نمودار شماره (۱-۴) نشان می دهد (۴درصد) پاسخ گویان فاصله زیاد خانه و مدرسه را (خیلی کم) و (۹درصد کم و (۱۴ درصد زیاد) و (۲۳درصد خیلی زیاد) را اظهار داشتند .

نمودار ۱-۴

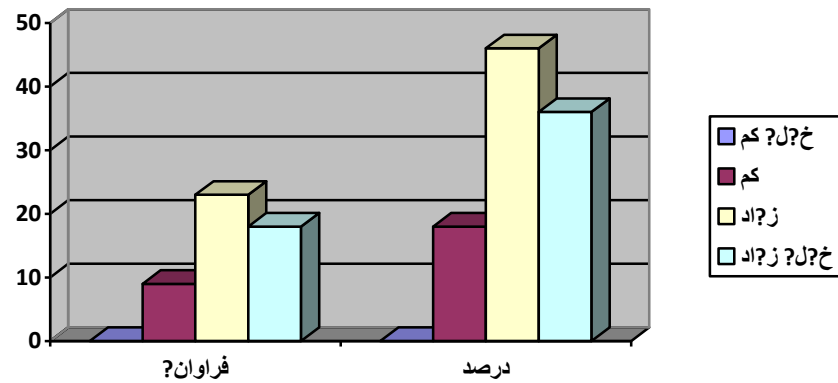
^۱ Content validity

^۲ Face validity

^۳ Reliability

^۴ Statistical Package for social

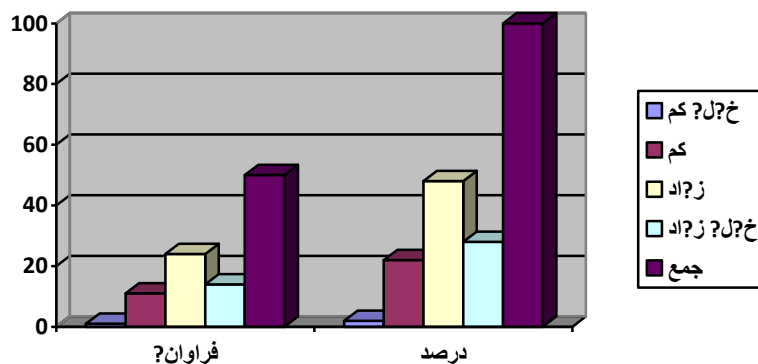
۴-۱-۲ سوال دوم- فقدان یا محرومیت پدر تا چه حد در ترک تحصیل موثر است ؟

نمودار ۴

نمودار شماره (۴-۲) نشان می دهد که (۳۶ درصد پاسخ گویان میزان تأثیر فقدان یا محرومیت پدر در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۴۶ درصد زیاد) (۱۸ درصد کم) (۰ درصد خیلی کم) اظهار داشتند .

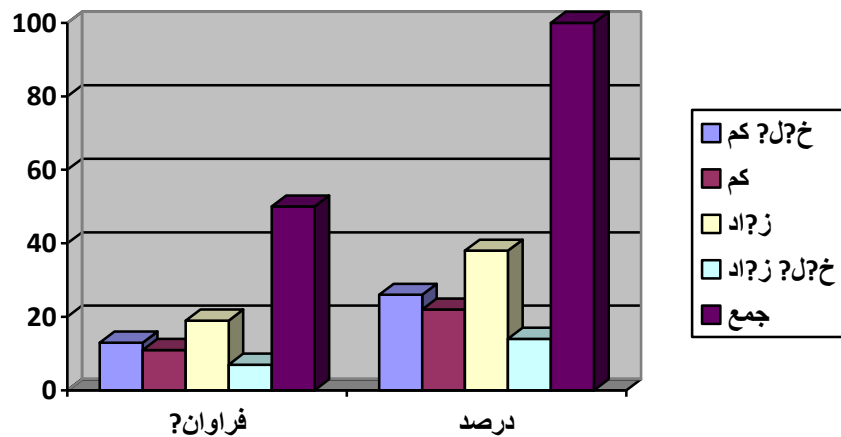
۴-۱-۳ سوال سوم- فقدان^۱ یا محرومیت مادر تا چه حدی در ترک تحصیل موثر است؟

نمودار ۳-۴

نمودار ۳-۴ نشان می دهد که (۲۸ درصد پاسخ گویان میزان تأثیر فقدان یا محرومیت مادر در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۴۸ درصد زیاد) (۲۲ درصد کم) (۲ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

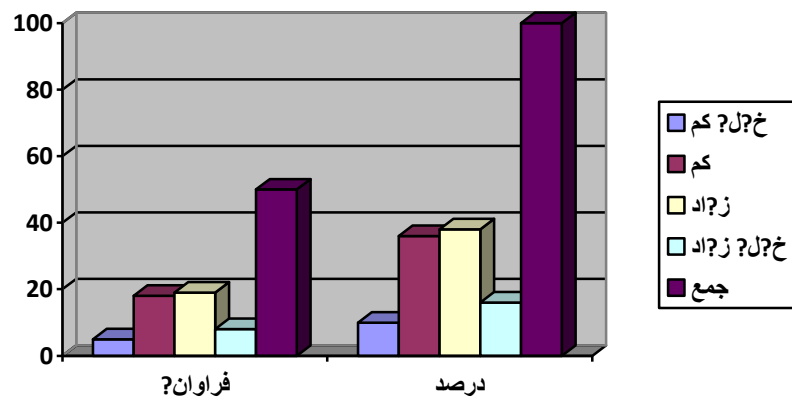
۴-۱-۴ سوال چهارم - بیسوادی^۱ یا کم سواد والدین تا چه اندازه در ترک تحصیل دانش آموزان تأثیر دارد؟

نمودار ۴-۴

نمودار ۴-۴ نشان می دهد که (۱۴ درصد پاسخگویان میزان کم سواد یا بیسوادی والدین در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۳۸ درصد زیاد) (۲۲ درصد کم) (۲۶ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

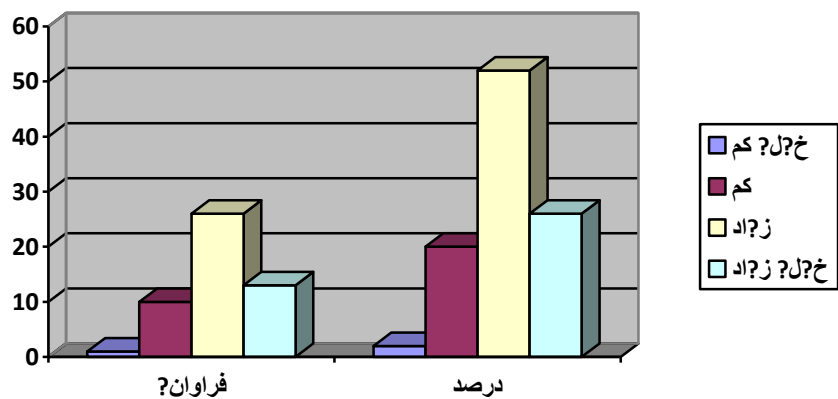
۴-۱-۵ سوال پنجم - عدم درک مشکلات شخصی و خانوادگی دانش آموز توسط معلم تا چه حد در ترک تحصیل تأثیر دارد؟

نمودار ۵-۴

نمودار ۵-۴ نشان می دهد که (۱۶ درصد پاسخگویان تأثیر عدم درک مشکلات شخصی دانش آموز توسط معلم را خیلی زیاد) (۳۸ درصد زیاد) (۳۶ درصد کم) (۱۰ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

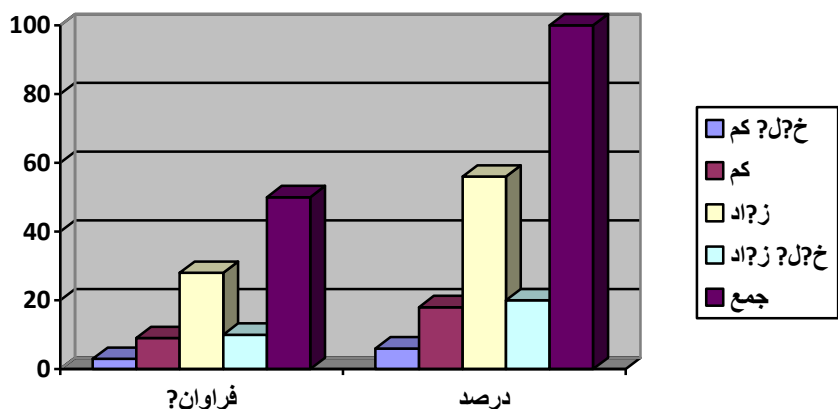
۴-۱-۶ سوال ششم - مردودی سالهای قبل از ترک تحصیل تا چه میزان در ترک تحصیل موثر بوده ؟

نمودار ۴-۶

نمودار ۴-۵ نشان می دهد که (۲۶ درصد پاسخ گویان میزان تأثیر مردودی سالهای قبل را خیلی زیاد) (۵۲ درصد زیاد) (۲۰ درصد کم) (۲ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

۴-۱-۷ سوال هفتم- مردود شدن^۱ و عدم شرکت در امتحانات تا چه اندازه در ترک تحصیل دانش آموزان موثر است ؟

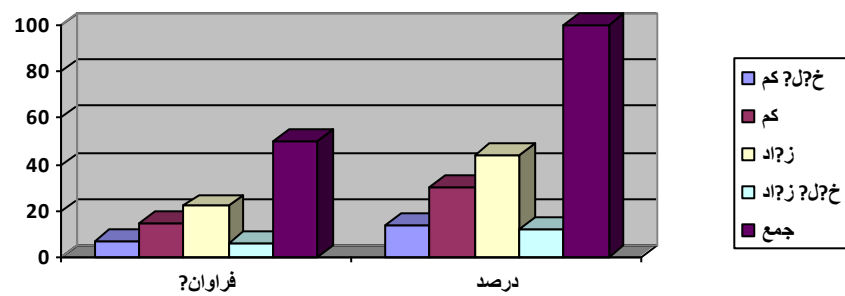
نمودار ۴-۷

نمودار ۴-۷ نشان می دهد که (۲۰ درصد پاسخ گویان کثرت جمعیت خانواده در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۵۶ درصد زیاد) (۱۸ درصد کم) (۶ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

۴-۱-۸ سوال هشتم- نحوه و روش تدریس^۲ معلمان تا چه میزان بر ترک تحصیل دانش آموزان موثر است ؟

^۱ Refused

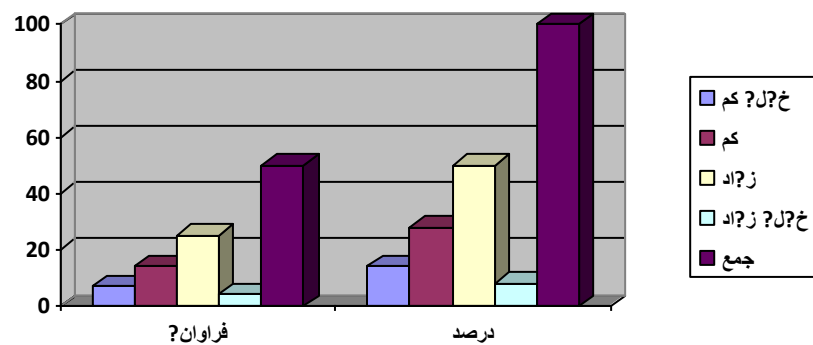
^۲ Teaching method

نمودار ۴-۸

نمودار شماره ۴-۸ نشان می دهد که (۱۲ درصد پاسخ گویان میزان نحوه و روش تدریس معلمان در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۴۴ درصد زیاد) (۳۰ درصد کم) (۱۴ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

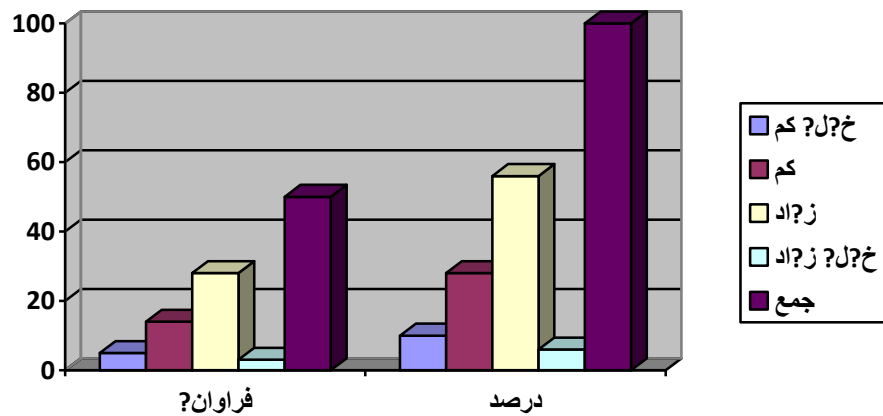
۴-۱-۹ سوال نهم- تبعیض قائل شدن بین دانش آموزان تا چه اندازه در ترک تحصیل تأثیر داشته است؟

نمودار ۴-۹

نمودار ۴-۹ نشان می دهد که (۸ درصد پاسخ گویان تأثیر تبعیض قائل شدن بین دانش آموزان در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۵۰ درصد زیاد) (۲۸ درصد کم) (۱۴ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

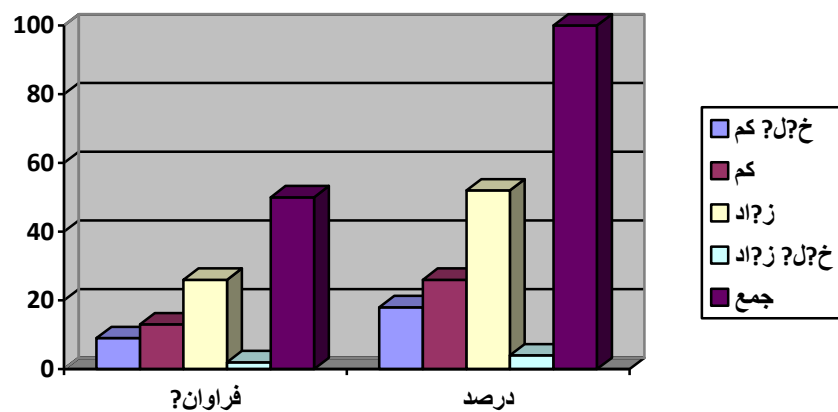
۴-۱-۱۰ سوال دهم- نامتناسب بودن شرایط و قوانین آموزشگاه تا چه حد در ترک تحصیل دانش آموزان موثر است؟

نمودار ۴-۱۰

نمودار ۴-۱۰ نشان می دهد که (۶درصد پاسخ گویان میزان تأثیر نامتناسب بودن شرایط وقوانین آموزشگاه در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۵۶درصد زیاد)(۲۸درصد کم) (۱۰درصد خیلی کم) اظهار داشتند

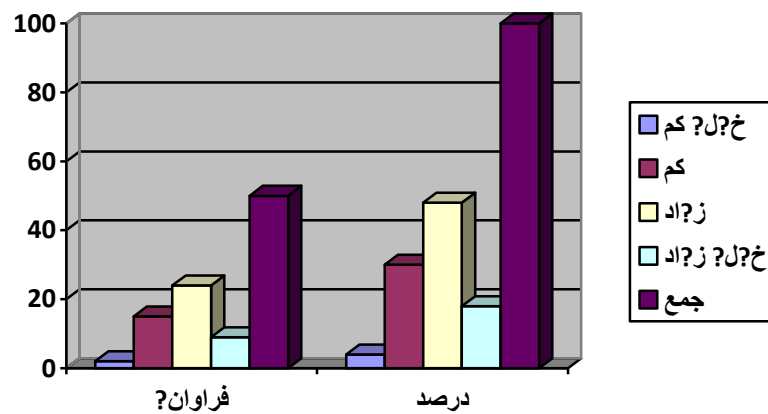
۴-۱۱ سوال یازدهم- عدم جذابیت محیط آموزشی تا چه میزان بر ترک تحصیل دانش آموزان موثر است؟

نمودار ۴-۱۱

نمودار شماره ۱۱ نشان می دهد که (۴درصد پاسخ گویان میزان تأثیر عدم جذابیت محیط آموزشی در ترک تحصیل را خیلی زیاد)(۵۲درصد زیاد)(۲۶درصد کم)(۱۸درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

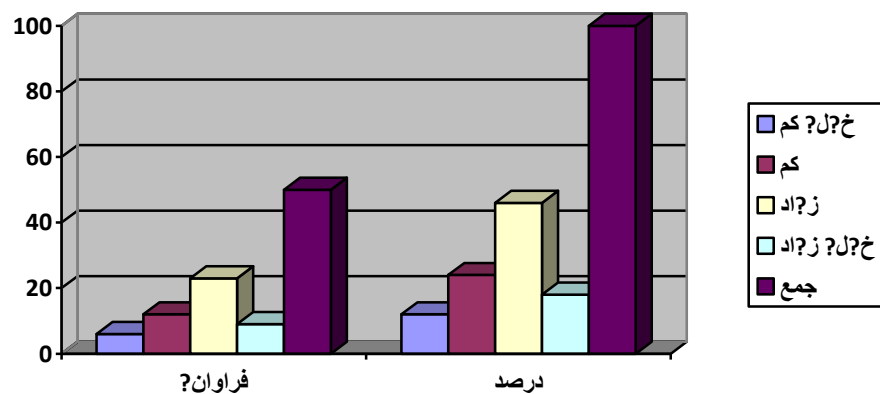
۴-۱۲ سوال دوازدهم- فقر و عدم توان مالی خانواده تا چه اندازه در ترک تحصیل دانش آموزان موثر است؟

نمودار ۴-۱۲

نمودار شماره ۴-۱۲ نشان می دهد که (۱۸ درصد پاسخ گویان میزان تأثیر فقر وعدم توان مالی خانواده در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۴۸ درصد زیاد) (۳۰ درصد کم) (۴ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

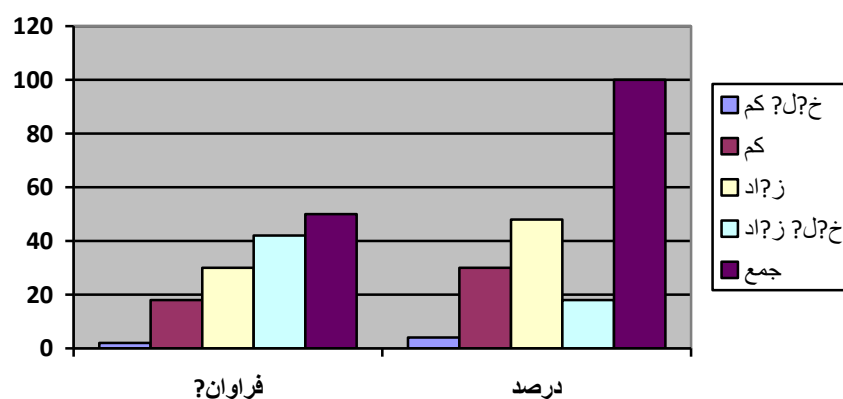
۴-۱-۱۳ سوال سیزدهم - شغل والدین به چه میزان در ترک تحصیل دانش آموزان موثر است؟

نمودار ۴-۱۳

نمدار شماره ۴-۱۳ نشان می دهد که (۱۸ درصد پاسخ گویان میزان تأثیر شغل والدین در ترک تحصیل را خیلی زیاد) (۴۶ درصد زیاد) (۲۴ درصد کم) (۱۲ درصد خیلی کم) اظهار داشتند.

۴-۱-۱۴ سوال چهاردهم -نیاز به کار در مزرعه یا بیرون از خانه در ترک تحصیلی دانش آموزان موثر است ؟

نمودار ۴-۱۴

نمودار شماره ۴-۱۴ نشان می دهد که (۴۲ درصد خیلی زیاد) (۳۰ درصد زیاد) (۱۸ درصد کم) (۴ درصد خیلی کم) را اظهار داشتند

۵-۱- تجزیه تحلیل داده ها

جهت تجزیه و تحلیل داده ها به کمک آمار توصیفی (فراوانی ، درصد ، نمودار ،) انجام گرفته ، برای آزمون سوال های پژوهش از آمار استنباطی خی دو ی تک متغیری استفاده شد . در جدول زیر اطلاعات درج شده است:

نوع مقوله	ارزش شاخص میانگین	مجموع نمرات	آزمون خی دو	مجموع	خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم	شماره سوال	
آموزشگاهی	۲.۹۴	۱۴۷	Chi-square:15.76 Df:3 Asymp.sig.:001	۵۰	۲۳	۱۴	۹	۴	۱	فراوانی
				۱۰۰	۴۶	۲۸	۱۸	۸		درصد
خانوادگی	۳.۱۸	۱۵۹	Chi-square:6.040 Df:2 Asymp.sig.:0.49	۵۰	۲۳	۱۸	۹	۰	۲	فراوانی
				۱۰۰	۴۶	۳۶	۱۸	۰		درصد
خانوادگی	۳.۰۲	۱۵۱	Chi-square:21.520 Df:3 Asymp.sig.:000	۵۰	۲۴	۱۴	۱۱	۱	۳	فراوانی
				۱۰۰	۴۸	۲۸	۲۲.۰	۲.۰		درصد
خانوادگی	۲.۴	۱۲۰	Chi-square:6.000 Df:3 Asymp.sig.:112	۵۰	۱۹	۱۳	۱۱	۷	۴	فراوانی
				۱۰۰	۳۸	۲۶	۲۲	۱۴		درصد
آموزشگاهی	۲.۶	۱۳۰	Chi-square:11.920 Df:3 Asymp.sig.:008	۵۰	۱۹	۱۸	۸	۵	۵	فراوانی
				۱۰۰	۳۸	۳۶	۱۶	۱۰		درصد
آموزشگاهی	۳.۰۲	۱۵۱	Chi-square:25.680 Df:3 Asymp.sig.:000	۵۰	۲۶	۱۳	۱۰	۱	۶	فراوانی
				۱۰۰	۵۲	۲۶	۲۰	۲		درصد
آموزشگاهی	۲.۹	۱۴۵	Chi-square:27.920 Df:3 Asymp.sig.:000	۵۰	۲۸	۱۰	۹	۳	۷	فراوانی
				۱۰۰	۵۶	۲۰	۱۸	۶		درصد
آموزشگاهی	۲.۵۴	۱۲۷	Chi-square:13.520 Df:3 Asymp.sig.:004	۵۰	۲۲	۱۵	۷	۶	۸	فراوانی
				۱۰۰	۴۴	۳۰	۱۴	۱۲		درصد
آموزشگاهی	۲.۵۲	۱۲۶	Chi-square:20.880 Df:3 Asymp.sig.:000	۲۵	۱۴		۷	۴	۹	فراوانی
				۱۰۰	۵۰	۲۸	۱۴	۸		درصد
آموزشگاهی	۲.۵۸	۱۲۹	Chi-square:31.120 Df:3 Asymp.sig.:000	۵۰	۲۸	۱۴	۵	۳	۱۰	فراوانی
				۱۰۰	۵۶	۲۸	۱۰	۶		درصد
آموزشگاهی	۲.۴۲	۱۲۱	Chi-square:24.400 Df:3 Asymp.sig.:000	۵۰	۲۶	۱۳	۹	۲	۱۱	فراوانی
				۱۰۰	۵۲	۲۶	۱۸	۴		درصد
خانوادگی	۲.۸	۱۴۰	Chi-square:20.880 Df:3 Asymp.sig.:000	۵۰	۲۴	۱۵	۹	۲	۱۲	فراوانی
				۱۰۰	۴۸	۳۰	۱۸	۴		درصد
خانوادگی	۲.۷	۱۳۵	Chi-square:13.200 Df:3 Asymp.sig.:004	۵۰	۲۳	۱۲	۹	۶	۱۳	فراوانی
				۱۰۰	۴۶	۲۴	۱۸	۱۲		درصد
خانوادگی	۵.۹	۲۹۶.۰	Chi-square:38.087 Df:3 Asymp.sig.:000	۵۰	۴۲	۳۰	۱۸	۲	۱۴	فراوانی
				۱۰۰	۴۵.۷	۳۲.۶	۱۹.۶	۲.۲		درصد

۶-۱- بحث و نتیجه گیری

نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل داده ها حاکی از آن است که همه نمونه های آماری ، تاثیر عوامل آموزشی و خانوادگی را در ترک تحصیل دانش آموزان موثر میدانند ، اما میزان تاثیر هریک از عوامل از نظر پاسخ دهندگان یکسان نیست. نتایج آزمون خی دوکای اسکوپر نشان میدهد نیاز به کار در مزرعه یا بیرون در رتبه اول بر ترک تحصیل دانش آموزان داشته است. به ترتیب فقدان یا محرومیت از پدر ، بیسوادی یا کم سوادی والدین ، فاصله زیاد خانه تا مدرسه ، نامتناسب بودن شرایط و قوانین آموزشگاه ، مردود شدن و عدم شرکت در امتحانات و روش تدریس معلمان ، تبعیض قایل شدن ، فقر و عدم توان مالی خانواده ، عدم درک مشکلات شخصی دانش آموز توسط معلم ، فقدان و محرومیت از مادر ، بر ترک تحصیل دانش آموزان منطقه میر جاوه تاثیر گذار بوده است. با مشاهده نتایج فوق و برگشت بسیاری از عوامل ترک تحصیل دانش آموزان روستایی پسرمنطقه میر جاوه به عوامل درون سازمانی آموزش و پرورش ، روشن میشود که تیم مدیریت و برنامه ریزان آموزشی باید نقاط ضعف و قوت درون سازمانی را بررسی کنند، تا بتوانند رسالت آموزش و پرورش را بدرستی به انجام رسانند و از رسیدن آموزش و پرورش به نقطه سر به سر (یعنی جایی که از اثر بخشی)^۱ (انجام دادن کارهای درست) و کارایی (درست انجام دادن کارها)^۲، دیگر خبری نیست) جلوگیری بعمل آید. (عباس پور ، ۱۳۸۲، ص ۶) و همچنین از اثرات زیانبار ترک تحصیل در این منطقه ممانعت گردد.

^۱ Doing the right things

^۲ Doing things right

منابع

- آزاد، حسین ، (۱۳۸۱).واژه نامه روان شناسی و علوم تربیتی ، انتشارات نسل نیکان ، تهران
- امین فر، مرتضی ، (۱۳۷۵) افت تحصیلی یا اتلاف در آموزش و پرورش-فصلنامهء تعلیم و تربیت مسلسل ۷ و ۸- پائیز و زمستان ۱۳۷۵،صفحه ۷ تا ۲۵.
- امین فر، مرتضی، (۱۳۶۵).علل و عوامل افت تحصیلی و چگونگی کاهش آن-فصلنامهء تعلیم و تربیت،شمارهء مسلسل ۷ و ۸- پائیز و زمستان ۱۳۶۵،صفحه ۷ تا ۲۵.
- جان بست، (۱۳۸۴). روشهای تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری ، ترجمه پاشا شریفی و نرگس طالقانی ، انتشارات رشد ، تهران
- گال، مردیت و بورگ ، والتر و گال ، جویس ، (۱۳۸۹).روشهای تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان شناسی (جلد اول) ترجمه احمد رضا نصر و همکاران ، انتشارات سمت، تهران
- عباسپور ، عباس ، (۱۳۸۲).واکاوی مفهوم ساختار و نقش و اهمیت آن د حل مسایل آ-پ فصلنامه مدیریت در آ-پ دوره نهم – ۱۳۸۲، شماره مسلسل ۳۳-۳۴
- منادی ، مرتضی ،(۱۳۷۲).تفسیر شکستهای تحصیلی از دیدگاه جامعه شناسی مجله تعلیم و تربیت ، شماره ۳۵ و ۳۶
- ESMIT.G,(2009) .Parental investment and academic achievement.2009-n 4-P 303-318
- Larsen,(2009). Survey Strong basic education and dropout in the Future, Journal of Social Psychology ۲۰۰۹ August
- Roderrick, (2007).Survey Adverse impact on education ".In:L'ecole et la Nation- . n 203-Nov 2007 P 19-27.